

Sirküler No : 2017/52

27.07.2017, Bursa

Konu : İzaha Davet Müessesesine İlişkin Açıklamalar.

25 Temmuz 2017 tarih ve 30134 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan 482 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 01.09.2017 tarihinden sonra uygulanacak **izaha davet müessesesine** ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

6728 sayılı Kanun’un 22. maddesiyle, Vergi Usul Kanunu’nun mülga 370 . maddesi, “**İzaha davet**” başlığı altında yeniden düzenlenmiş ve bu kapsamda haklarında henüz vergi incelemesine başlanılmamış veya takdir komisyonuna sevk edilmemiş mükellefler için izaha davet müessesesi getirilmiştir. 482 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile izaha davetin kapsamı ve şekli, ön tespit niteliği, izaha daveti yapacak ve yapılan izahı değerlendirecek merciler, davet yapılacaklar, yapılan izahta kullanılacak bilgi ve belgeler ile uygulamaya ilişkin diğer usul ve esaslar belirlenmiştir.

Buna göre, özellikle aşağıda sıralanan izaha davet kapsamına alınan konularla ilgili çok daha titiz davranılması, vergi ziyana yol açılmamış olursa da izahat vermek durumunda kalmamak için şekli düzenlemelere daha çok önem verilmesi faydalı olacaktır.

a) İzaha davet müessesesi nedir?

İzaha davet müessesesi, verginin ziyaa uğradığına delalet eden emareler bulunduğu dair yetkili merciler tarafından yapılmış **ön tespitlerle** ilgili olarak aynı merciler tarafından mükelleflerden açıklama talep edilmesidir.

b) İzaha davet müessesesinin avantajları nelerdir?

Bu müessese, yapılan değerlendirmeler sonucunda vergi ziyana sebebiyet vermediği anlaşılan mükelleflerin konuyla ilgili vergi incelemesine veya takdire sevk edilmesini önlemekte, vergi ziyana sebebiyet verildiği durumlarda ise;

- İzahın yapıldığı tarihten itibaren **15 gün içerisinde**, hiç verilmemiş olan vergi beyannamelerinin verilmesi,
- Eksik veya yanlış yapılan vergi beyanının tamamlanması veya düzeltilmesi,
- Ödeme süresi geçmiş bulunan vergilerin, ödemenin geciktiği her ay ve kesri için uygulanacak gecikme zammı oranında bir zamlarla (izah zammı) aynı sürede ödenmesi

şartıyla vergi ziyayı cezasının ziyaa uğratılan vergi üzerinden %20 oranında kesilecektir. Diğer bir ifadeyle vergi ziyayı cezası %80 indirimli olarak ödenebilecektir.

c) Ön tespit nedir?

Ön tespit, vergi kanunlarının verdiği yetki kapsamında vergi incelemesi yapmaya ve/veya mükellefler veya mükelleflerle muamelede bulunan diğer gerçek ve tüzel kişilerden bilgi toplamaya yetkili kılınanlar tarafından doğrudan veya dolaylı olarak elde edilen bilgi, bulgu

veya verilerin İzah Değerlendirme Komisyonuna intikal ettirilmesi neticesinde, mezkûr komisyon tarafından verginin ziyaa uğramış olabileceği ve mükellefin izaha davet edilebileceği yönünde yapılan tespiti ifade etmektedir.

Yukarıda yer anılan indirimli cezanın uygulanması, yetkili merciler tarafından verginin ziyaa uğradığına delalet eden emareler bulunduğu dair ön tespitin yapılmış olduğu hallerde mümkün olacaktır.

ç) İzaha davet müessesesi hangi şartlarda işletilmeye başlanabilir?

İzaha davet müessesesinin işletilebilmesi için;

- Verginin ziyaa uğradığına delalet eden emareler bulunması,
- Yetkili merciler tarafından ön tespitin yapılmış olması,
- Ayrıca ön tespitin şartlarından olan aşağıdaki durumların **gerçekleşmemiş olması**;
  - Vergi incelemesine başlanılmamış veya takdir komisyonuna sevk işleminin yapılmamış olması,
  - İhbarda bulunulmamış olması gerekmektedir.

d) Hangi konular izaha davet kapsamındadır?

İzaha davetin kapsamını belirleme yetkisi Maliye Bakanlığına verildiğinden herhangi bir konunun izaha davet kapsamında olup olmadığı, bir başka deyişle hangi konularla ilgili olarak izaha davet müessesesinin uygulanacağı Maliye Bakanlığı tarafından belirlenecektir.

Maliye Bakanlığınca izaha davet kapsamına alınan konular aşağıdaki gibidir:

- **Ba-Bs Bildirim Formlarında Yer Alan Bilgilerin Analizi Sonucunda Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi**
- **Kredi Kartı Satış Bilgileri ile Katma Değer Vergisi (KDV) Beyannamelerinin Karşılaştırılması Sonucunda Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi**
- **Yıllık Beyannameler ile Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamelerinin Karşılaştırılması Sonucunda Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi**
- **Çeşitli Kurum ve Kuruluşlardan Elde Edilen Bilgiler ile Asgari Ücret Tarifelerinin Karşılaştırılması Sonucunda Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi**
- **Yıllık Gelir ve Kurumlar Vergisi Beyannameleri Üzerinde Yapılan İndirimleri, Kanuni Oranları Aşan Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi**
- **Dağıttığı Kâr Üzerinden Tevkifat Yapmadığı Tespit Edilenlerin İzaha Davet Edilmesi**
- **Geçmiş Yıl Zararlarının Mahsubu Yönünden Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi**
- **İştirak Kazançlarını İlgili Hesapta Göstermeyen Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi**
- **Kurumlar Vergisi Kanununun 5/1-e Maddesindeki İstisna ile İlgili Olarak Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi**
- **Örtülü Sermaye Yönünden Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi**

- **Ortaklardan Alacaklar İçin Hesaplanması Gereken Faizler Yönünden Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi**
- **Ortaklık Hakları veya Hisselerini Elden Çıkardıkları Halde Beyanda Bulunmayan Limited Şirket Ortaklarının İzaha Davet Edilmesi**
- **Gayrimenkul Alım/Satım Bedelinin Eksik Beyan Edilmiş Olabileceğine Dair Haklarında Tespit Bulunanların İzaha Davet Edilmesi**
- **Gayrimenkullere İlişkin Değer Artışı Kazançları Yönünden Mükelleflerin İzaha Davet Edilme**
- **Gayrimenkul Sermaye İratlarını Beyan Etmeyen veya Eksik/Hatalı Beyan Eden Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi**
- **Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belge Kullanılması Durumunda Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi**

e) İzaha davet nasıl tebliğ edilecektir?

Komisyon tarafından haklarında ön tespit yapılanlara, gerekli açıklamaların yer aldığı ve Tebliğ ekinde yer alan “**İzaha Davet Yazısı**” (EK:1) gönderilecektir.

İzaha davet yazısında aşağıdaki hususlara yer verilecektir:

- İzaha davet yazısının tebliği tarihinden itibaren 15 gün içerisinde ön tespitle ilgili olarak gerekli izahın yapılması ve yapılan izah sonucu Komisyonca, vergi ziyasına sebebiyet verilmediği ve beyanname verilmesini gerektirir bir durum bulunmadığının anlaşılması halinde söz konusu ön tespitle ilgili olarak vergi incelemesi ve takdir komisyonuna sevk işlemi yapılmayacağı,
- İzaha davet yazısının tebliği tarihinden itibaren 15 günlük süre içerisinde izahta bulunulmaması halinde Vergi Usul Kanununun 370 inci maddesinde yer alan indirimli ceza uygulamasından yararlanılamayacağı ve mükellefin vergi incelemesine ya da takdir komisyonuna sevk edileceği,
- İzahın yapıldığı tarihten itibaren 15 gün içerisinde, hiç verilmemiş olan vergi beyannamelerinin verilmesi, eksik veya yanlış yapılan vergi beyanının tamamlanması veya düzeltilmesi ve ödeme süresi geçmiş bulunan vergilerin, ödemenin geciktiği her ay ve kesri için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen nispette uygulanacak gecikme zammı oranında bir zamlarla (izah zammı) aynı sürede ödenmesi şartıyla vergi ziyası cezasının ziyaa uğratılan vergi üzerinden %20 oranında kesileceği,
- İzahın yeterli görülmemesi halinde mükellefin vergi incelemesine ya da takdir komisyonuna sevk edilebileceği,
- Mükellefin, yapacağı izahı desteklemek amacıyla başta defter ve belgeler olmak üzere Vergi Usul Kanununun 3 üncü maddesi kapsamında her türlü delili sunabileceği,
- Davet konusu ön tespitle ilgili olarak Vergi Usul Kanununun 371 inci maddesinde yer alan pişmanlık hükümlerinden yararlanılamayacağı.

Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge kullanma fiilinin işlenmiş olabileceğine dair yapılan ön tespitlerle ilgili olarak, toplam mal ve hizmet alışları ya da sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı olarak kullanılmış olabilecek belgelerin tutarının net bir şekilde belirlenemediği durumlarda, Tebliğ ekinde yer alan “Toplam Mal/Hizmet Alışları ile Kullanılan Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belgeler Listesi” (EK:2) tebliğ edilecek izaha davet yazısına eklenecektir.

f) İzaha davet yazısı alanların yapması gerekenler nelerdir?

Kendisine izaha davet yazısı tebliğ edilenlerin madde hükümlerinden yararlanmaları için tebliğ tarihinden itibaren **15 gün içerisinde** yetkili komisyona izahta bulunmaları gerekmektedir. Bu süre içerisinde ilgili komisyona izahta bulunmayanlar bu düzenlemeden yararlanamayacaktır.

Süresinde yapılan izah, komisyonca en geç 10 gün içinde değerlendirilerek sonuca bağlanacaktır.

Bununla birlikte, izaha davet şartlarından herhangi birini taşımadığı anlaşılan mükelleflerin **vergi beyannamelerini vermelerine engel bir durum bulunmamakta** olup, vergi incelemesine başlanılmadan veya takdir komisyonuna sevk edilmeden beyannamelerini vermiş olanlara, ziyaa uğratılan vergi üzerinden Vergi Usul Kanununun 344 üncü maddesi gereği **%50 oranında vergi ziyai cezası kesilecektir.**

g) Ziyaa uğratılmış olabilecek vergi tutarını doğrular nitelikteki izah üzerine yapılacak işlemler nelerdir?

Bu durumda, izahın yapıldığı tarihten itibaren 15 gün içerisinde hiç verilmemiş olan vergi beyannamelerinin verilmesi, eksik veya yanlış yapılan vergi beyanının tamamlanması veya düzeltilmesi, ödeme süresi geçmiş bulunan vergilerin, ödemenin geciktiği her ay ve kesri için, uygulanacak gecikme zammı oranındaki **izah zammıyla** ödenmesi gerekmektedir. Bu şartların sağlanması sonucunda vergi ziyai cezası, ziyaa uğratılan vergi üzerinden %20 oranında kesilecektir.

h) Verginin ziyaa uğratılmadığına ilişkin yapılan izah üzerine, yapılan izahın yeterli bulunması durumunda ne olacaktır?

Haklarında yapılan ön tespite ilişkin vergi ziyasına neden olunmadığı yönünde mükellefçe izahta bulunulması üzerine, **mükellefin izahının komisyonca yeterli bulunması ve beyanname verilmesini veya vergi beyanının tamamlanmasını gerektirir bir durum olmadığının değerlendirilmesi halinde**, mükellef hakkında söz konusu tespitle ilgili olarak **vergi incelemesine ve takdir komisyonuna sevk işlemi yapılmayacaktır.**

ı) Verginin ziyaa uğratılmadığına ilişkin yapılan izah üzerine, yapılan izahın yeterli bulunmaması durumunda ne olacaktır?

Mükellefçe yapılan izahın komisyonca yeterli bulunmaması ve beyanname verilmesini gerektiren bir durumun bulunduğu değerlendirilmesi halinde bu durum mükellefe bildirilecektir. Bu bildirim üzerine, izahın yapıldığı tarihten itibaren 15 günlük süre sona ermeden mükellefçe; hiç verilmemiş olan vergi beyannamelerinin verilmesi, eksik veya yanlış yapılan vergi beyanının tamamlanması veya düzeltilmesi, ödeme süresi geçmiş bulunan vergilerin, ödemenin geciktiği her ay ve kesri için uygulanacak gecikme zammı oranındaki izah zammıyla ödenmesi şartlarıyla **vergi ziyai cezası, ziyaa uğratılan vergi üzerinden %20 oranında uygulanacaktır.**

Yapılan izahın yeterli bulunmaması ve mükellef tarafından Vergi Usul Kanununun 370 inci maddesinde öngörülen işlemlerin gerçekleştirilmemesi durumunda incelemeye veya takdire sevk işlemleri yapılacaktır.

Bilgilerinize Sunulur.

İHSAN AKAR
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR
ULUDAĞ BAĞIMSIZ DENETİM VE Y.M.M A.Ş
